

Tiedonhallintataitojen opetussuunnitelma, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosyksikkö (1.-9.lk) LIITE 1

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
1.Määrittele aihe/ongelma - mihin ja mitä tietoa tarvitset?	Aiheen määrittelyä kuvin ja sanoin.	Ajatuskartan tekeminen valitusta aiheesta.	Kysymysten tekeminen ohjatusti valitusta aiheesta.	Omien kysymysten tekeminen valitusta aiheesta.	Oman aiheen valinta ja rajaaminen ohjatusti. Ajatuskartasta käsitekartta.	Oman aiheen valinta ja omatoiminen rajaaminen. Käsitekartta.
2. Etsi ja nimeä tiedonlähteet - mistä löydät tietoa?	Omat kokemukset, ihmiset, kuvakirjat.	Oppikirjat, lasten tietokirjat.	Lasten tietokirjat (aakkostus, sisällysluettelo, hakusanat), nimetyt internet-sivut.	Tietokirjat, nimetyt aihehakemistot. Verkkokirjastot (Helmet, PrettyLib)	Tietokirjat, lehdet, tietokannat. Hakusanojen rajaaminen ohjatusti.	Tietokirjat, lehdet, digitaalinen materiaali. Hakusanojen tarkentaminen.
3. Valitse tiedosta tarvitsemasi - oleellinen ja luotettava tieto	Ohjattu tiedon etsintä, toden ja epätoden erottaminen.	Tiedon etsintä annetusta materiaalista.	Tiedon luotettavuuden, tarkoituksenmukaisuuden arviointi.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus, asenteellisuus.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus, asenteellisuus.
4. Järjestele tietoa - tee tiedosta oma kokonaisuus	Muistiinpanojen teko esim. piirtämällä.	Ajatuskartasta kirjoittaminen. Työn kokoaminen ohjatusti.	Muistiinpanojen tekeminen, oma kokonaisuus.	Muistiinpanojen tekeminen. Tiedon soveltaminen omaan työhön.	Tietojen yhdistely, tiivistäminen, ylä- ja alakäsitteet, syy- ja seuraus.	Tietojen yhdistely, tiivistäminen, ylä- ja alakäsitteet, syy- ja seuraussuhteet.
5. Esittele tuloksesi - johtopäätöksesi ja lähdemerkinnät	Omasta työstä kertominen. Lähteen merkintä: liite	Oman työn ohjattu esittäminen. Lähteen merkintä: liite	Eri esitystapoihin tutustuminen. Lähteen merkintä: liite	Oman esitystavan valitseminen ja ohjattu toteuttaminen. Lähteen merkintä: liite	Esityksen havainnollistaminen, esitystekniikka. Lähteen merkintä: liite	Esityksen havainnollistaminen monipuolisesti. Oma näkökulma. Internet-lähteen merkintä: liite
6. Arvioi prosessia ja työtä - miten onnistuit työssäsi?	Mikä onnistui? Mitä opin?	Mitä uutta opin? Muuttuiko käsitys asiasta?	Oman työskentelyn ohjattua arviointia, palaute.	Oman työskentelyn ohjattu arviointi, palaute.	Oman työn ja työskentelyn arviointia. Palaute.	Oman työn ja työskentelyn ohjaaminen itsearviointin ja palautteen perusteella.

Kirjaston käyttötaidot, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
Koulukirjasto - Kunnari- lukudiplomi - Netlibris	Koulukirjastoon tutustuminen, kirjaston säännöt, kirjastokortin hankkiminen, lainaamisen harjoittelu, lukutaitoon sopivien kirjojen lukemista.	Koulukirjaston käytön harjoittelu, lukutaitoon sopivien kirjojen lukemista, tietokirjoihin tutustumista.	Kirjojen luokitteluun tutustuminen ja harjoittelu, lukuharrastuksen syventäminen.	Kirjasto- luokituksen harjoittelu, koulukirjasto- tietokannan käyttö, Helmet- verkkokirjasto, lukuharrastuksen syventäminen.	Kirjasto- luokituksen ja koulukirjastotieto- kannan käyttö tiedonhaussa ja muun luettavan valinnassa, Helmet- verkkokirjasto, lukuharrastuksen syventäminen.	Kirjasto- luokituksen, koulukirjasto- ja Helmet- verkkokirjasto, tiedonhaussa ja muun luettavan valinnassa, lukuharrastuksen syventäminen.
Yleinen kirjasto - KULPS! Kirjastopolku	Ohjattu tutustumis-käynti ja/tai työpaja lähikirjastossa, kirjastoautossa oman kirjastokortin hankkiminen.	Aktiiviseksi, osaavaksi ja rohkeaksi kirjaston käyttäjäksi oppiminen, työmuotoina kirjavinkkaus, tiedonhaun ja kirjastotaitojen opettelu, toiminnallinen mediakasvatus ja pajatoiminta.		Kirjaston aktiivisen käytön ja lukuharrastuksen ylläpitäminen, työmuotoina kirjavinkkaus, kirjastotaitojen kertaus, toiminnallinen mediakasvatus sekä pajatoiminta, verkkokirjaston ja kirjaston digitaalisten aineistojen käytön harjoittelu.		

Informaatioteknologian käyttö, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

1.luokka

Tietokoneen käynnistäminen ja sammuttaminen, kirjautuminen omilla tunnuksilla, näppäimistöön tutustuminen. Sähköiset oppimateriaalit.

2.luokka

Tekstinkäsittelyn alkeiden harjoittelu, tallentaminen. Itsenäisen opetusohjelmien käytön harjoittelua, Fronter-oppimisympäristö Sähköpostin käytön harjoittelu.

3.luokka

Tekstinkäsittelytaitojen syventäminen, tallennus ja kansiorakenne, kuvan liittäminen tekstiin, sähköpostin käyttö, liitetiedosto. Tekijänoikeudet. Fronter-oppimisympäristön käyttö.

4.luokka

Hakukoneet, digikuvaus, kuvankäsittely. Nettietiketti, tekijänoikeudet. Verkkokirjastot. Tekstinkäsittelytaitojen syventäminen. Fronter-oppimisympäristönä. Sosiaaliseen mediaan tutustuminen, esim. wiki.

5.luokka

Kuvankäsittelyohjelman ja esitystekniikan käyttö. Verkkokirjastot ja hakukoneet. Tekijänoikeuksien tunnistaminen. Sosiaalisen median käytön harjoittelu. Taulukkolaskentaohjelman käytön harjoittelua.

6.luokka

Kuvankäsittelyohjelman ja esitystekniikan käyttö. Hakupalvelimet ja tietokannat. Sosiaalisen median käyttö. Taulukkolaskentaohjelman käyttöä. Multimediaesitykset.

Tiedonhallintataitojen prosessi, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

---

	7. luokka	8.luokka	9.luokka
1.Määrittele aihe/ongelma - mihin ja mitä tietoa tarvitset?	Aiheen omatoiminen valinta yhteisesti sovitusta kokonaisuudesta. Käsitteiden määrittelyä. Käsitekartta omien tietojen pohjalta. Aiheen rajaus. Tutkimuskysymysten asettaminen ja hakusanojen laatiminen.		
2. Etsi ja nimeä tiedonlähteet - mistä löydät tietoa?	Koulukirjaston ja yleisen kirjaston aineisto, verkkokirjastoihin tutustuminen, hakukoneiden monipuolinen käyttö.	Tiedonhaun laajentaminen ja syventäminen monipuolisiin tiedonlähteisiin. Ymmärryksen kasvattaminen siitä mitä hakukone ei löydä. Monipuolisten tiedonlähteiden valinta.	
3. Valitse tiedosta tarvitsemasi - oleellinen ja luotettava tieto	Aiheeseen tarvittavien tiedonlähteiden itsenäinen valinta. Tiedon luotettavuuden, tarkoituksenmukaisuuden, ajankohtaisuuden ja asenteellisuuden arviointia. Tekijänoikeudet laajasti.		
4. Järjestele tietoa - tee tiedosta oma kokonaisuus	Eri lähteiden tietojen vertailu ja arviointi. Tehtävään sopivan tiedon valitseminen. Tietojen ja ajatusten järjestäminen ja muokkaaminen kokonaisuudeksi. Asioiden havainnollistaminen eri tavoin, esim. kuvin, kartoin ja taulukoin. Oman näkökulman esille tuominen.		
5. Esittele tuloksesi - johtopäätöksesi ja lähdemerkinnät	Sopivan esitystavan valinta. Lähdemerkintöjen tavan kertaaminen.	Sopivan esitystavan itsenäinen valinta. Lähteiden merkitsemisen varmentaminen. Suorien lainausten merkitseminen. Erityyppisiin lähteisiin viittaaminen.	
6. Arvioi prosessia ja työtä - miten onnistuit työssäsi?	Oman oppimisen arviointi. Rakentavan ja asiallisen vertaisarvioinnin harjoittelua. Ajankäytön ja työskentelymotivaation arvioiminen hankkeen edetessä.		

Kirjaston käyttötaidot: koulukirjasto ja yleinen kirjasto, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

---

7. luokka

8.luokka

9.luokka

Koulukirjasto

- Netlibris
- Kunnari-
lukudiplomi

Oman koulukirjaston monipuolinen käyttö luettavan valinnassa, lukuharrastuksen syventäminen. Kirjastoluokituksen, koulukirjasto- ja Helmet-verkkokirjaston käyttö tiedonhaussa.

Yleinen kirjasto

Kirjaston aktiivisen käytön ja lukuharrastuksen ylläpitäminen, työmuotoina kirjavinkkaus , monipuolinen tiedonhaku ja kirjastotaitojen kertaus, toiminnallinen mediakasvatus sekä pajatoiminta. Verkkokirjaston, kirjaston digitaalisten aineistojen, kriittisen tiedonhaun, tiedonlähteiden ja verkkotiedon monimuotoisuuden osaaminen.

Informaatioteknologian käyttö, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

---

9. luokan päättyessä

Yleistavoitteet

Oppilas syventää ja laajentaa omaa osaamistaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknikan mahdollisuuksia ja käyttäen niitä luontevasti, säännöllisesti ja monipuolisesti eri oppiaineissa, oppimisprojekteissa ja arvioinnissa.

Kirjoittaminen

Oppilas osaa käyttää sujuvasti tekstinkäsittely- ja julkaisuohjelmia erilaisten kirjoitelmien, esitelmien, raporttien ja julkaisujen kirjoittamiseen ja tuottamiseen. Oppilas osaa liittää tuotoksiinsa kuvia, taulukoita ja diagrammeja.

Digitaalinen kuva

Oppilas osaa digitaalisten kuvien tuottamista ja muokkaamista sekä niiden sommittelua.

Digitaalinen ääni

Oppilas käyttää äänen ja musiikin teknologiaa ja sovelluksia sekä musiikin tietolähteitä Internet-verkossa. Oppilas käyttää julkaisugrafiikkaa ja multimedian keinoja.

Internet, tietoverkot

Oppilas löytää sujuvasti tietoa erilaisista digitaalisista tietolähteistä. Oppilas osaa arvioida kriittisesti tiedon lähteitä.

Sähköposti

Oppilas osaa käyttää sähköpostia ja hallitsee liitetiedoston käytön.

Verkko-oppimisympäristö

Oppilas osaa osallistua verkko-oppimisympäristöissä tapahtuvaan keskusteluun ja työskentelyyn.

Nettietiketti ja tekijänoikeudet

Oppilas tuntee Nettietiketin perussääntöjä ja ymmärtää sääntöjen tarkoituksen, toimii vastuullisesti ja asiallisesti verkossa. Oppilas tietää tekijänoikeuksien perussääntöjä ja osaa toimia niiden mukaisesti.

Taulukot ja diagrammit

Oppilas osaa käyttää taulukkolaskentasovellusten perustoimintoja.

Tiedonhankinta- ja hallintataidot

Oppilas osaa hankkia tietoja erilaisista lähteistä: tiedonhankinnan suunnittelua, lähteiden luotettavuuden ja käyttökelpoisuuden arviointia, muistiinpanojen tekemistä ja lähdemerkintöjen tekoa, aineistojen valikointia, ryhmittelyä ja rakentamista esitykseksi.